

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	Etapy práce s textom podľa princípov metakognície
3. Prijímateľ	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského 16, Svidník
4. Názov projektu	Zvýšenie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na Gymnáziu duklianskych hrdinov vo Svidníku
5. Kód projektu ITMS2014+	312011V690
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	12. 10. 2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Učebňa cudzích jazykov
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Vlasta Volčková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.gdh.sk/kluby

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Metakognitívne schopnosti v práci s textom umožňujú žiakovi poznávať a sledovať nielen obsah textu, ale aj svoje porozumenie daného textu.

klúčové slová:

práca s textom, úlohy, čitateľská gramotnosť, text, etapy, metakognitívne schopnosti

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Na začiatku stretnutia boli kolegovia informovaní o metakognitívnych schopnostiach pri práci s textom, a síce čo sú to metakognitívne schopnosti a prečo sú pri práci s textom dôležité.

Otázky a úlohy k textu upriamujú pozornosť žiaka na samotný obsah textu. Učiteľia sa v praxi stretávajú aj s tým, že niektorí žiaci dokážu pri prijímaní textu podvedome sledovať nielen obsah textu, ale aj vlastné porozumenie informácií v texte. Mnohí žiaci túto schopnosť nemajú, preto je logické, že potrebujú systematickú podporu, aby ju získali vhodnými postupmi, metódami a formami. Obsahom kapi-toly je prezentácia tých spôsobov práce s textom, ktoré vedú žiaka aj k sledovaniu vlastného porozu-menía textu, vlastného učenia sa, čo sa v pedagogickej vede označuje ako metakognitívna schopnosť. Aký význam má táto schopnosť pre žiaka? Vysvetlenie hľadáme v cieľoch výchovy a vzdelávania. Jed-ným z nich je kognitivizácia osobnosti žiaka – rozvoj jeho poznávacích funkcií. Súčasťou tohto

procesu je rozvoj takých zručností, ktoré uľahčia žiakovi cestu za poznaním. Preto je potrebné, aby sa naučil poznávať aj seba na tejto ceste, a na základe toho vedel plánovať svoje ďalšie učenie sa. Výsledkom takejto cesty v učení je poznatok, ktorému žiak rozumie, pretože vznikol na základe toho, že prijímal

- ▶ nové informácie zaradovaním do súvislostí s doterajším poznaním. Konštruktivisti označujú takýto postup učenie sa s porozumením, pretože takto sa žiak dopracuje k významu, pochopeniu poznatkov, a tým si ich osvojuje (Turek, 2005). Metakognitívne zručnosti sú v edukácii na jednej strane cieľom ako kognitívna zručnosť a súčasť kľúčovej kompetencie a na druhej strane sa uvedená zručnosť má stať prostriedkom učenia sa, t. j. sebarozvoja žiaka. Průcha, Walterová, Mareš (1995) definujú metakogníciu ako spôsobilosť človeka plánovať, monitorovať a vyhodnocovať postupy, ktoré sám používa, keď sa učí a poznáva. Ide o vedomú činnosť, ktorá vedie človeka k poznaniu, ako sám postupuje, keď poznáva svet. Na rozvoj metakognície odporúča Huitt (Turek, 2003) nasledujúce stratégie učenia:
- ▶ Dať možnosť žiakom, aby monitorovali a komentovali svoje vlastné učenie a myslenie.
- ▶ Naučiť žiakov rôzne stratégie učenia a nechať ich používať tieto stratégie.
- ▶ Žiadať od žiakov, aby predpovedali možný obsah nového učiva a svoje predikcie po preštudovaní textu konfrontovali.
- ▶ Dať žiakom možnosť, aby určovali, ktoré aktuálne vedomosti a zručnosti súvisia s novým učivom.
- ▶ Žiadať od žiakov, aby kládli otázky k učivu, k spôsobom a postupom učenia.
- ▶ Pomôcť žiakom identifikovať situácie pri učení, kedy majú požiadať o pomoc v učení (vyžaduje si to sebamonitorovanie, pokusy riešiť úlohy samostatne).
- ▶ Pomáhať žiakom pri aplikácii – transfere učiva

Na záver sme si vyskúšali vypracovať úlohy tak, ako keby sme boli študentami a hľadať prípadné otázky či problémy s akými by sa mohli pasovať.

13. Závěry a odporúčania:

Metakognitívne procesy po prečítaní textu slúžia na reflexiu prečítaného a zhodnotenie úspešnosti porozumenia. Činnosti po prečítaní textu môžu zvýšiť porozumenie, odstrániť nepresné miesta, zlepšiť zapamätanie a poukázať na praktické uplatnenie informácií z textu. Žiak môže vyjadriť svoj názor na obsah textu, zhodnotiť ho. Odpovedá na otázky: Dosiahol som svoj cieľ? Čo som sa naučil? V prípade dosiahnutia cieľa čitateľ prejde k činnostiam, v ktorých využíva poznatky získané z textu, v opačnom prípade prečíta text ešte raz, alebo vyhľadá iný zdroj informácií. Úlohou učiteľa je svojou metodikou práce vytvoriť také podmienky, aby žiakovi pomohol stať sa zručným čitateľom. Zelina (1996) odporúča, aby metódy nácviku obsahovali cvičenia v odhadovaní, dozor nad výsledkami vlastnej činnosti, monitorovanie vlastnej aktivity, testovanie reality (zisťovanie zmyslu realizovanej činnosti), koordináciu a kontrolu pri učení.

23. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Ivana Loziňaková Saganová
33. Dátum	12. 10. 2020
43. Podpis	
53. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Vlasta Volčková
63. Dátum	12. 10. 2020
73. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu